

VII. OBYVATELSTVO

Podle předběžné statistické bilance měla Česká republika k 30. září 2007 celkem 10 349 372 **obyvatel**. Díky vyššímu počtu živě narozených a nižšímu počtu zemřelých byl během první až třetí čtvrtiny roku 2007 zaznamenán kladný přirozený přírůstek ve výši 9,8 tisíc osob. Počet obyvatel se však opět zvýšil zejména důsledkem zahraniční migrace, která vykazovala aktivní saldo 52,4 tisíce osob. Proti 1. lednu 2007 tak vzrostl počet obyvatel ČR o 62,2 tisíce.

V letošním roce významně přibýlo **živě narozených** dětí, ve srovnání s lednem až zářím roku 2006 byl jejich počet o 6,3 tisíce dětí vyšší a dosáhl počtu 86,4 tisíce. Lze tedy očekávat, že celkový počet narozených v roce 2007 bude okolo 112 tisíc, nejvyšší od roku 1993. Naznačují to již měsíční počty narozených v červenci a srpnu, které přesáhly hodnotu 10 tisíc, jež byla naposledy zaznamenána v květnu roku 1994. Hodnota ukazatele úhrnné plodnosti zatím letos dosahuje 1,42 dítěte na 1 ženu v reprodukčním věku, téměř o desetinu více než v loňském roce. Nárůst intenzity plodnosti se zrychluje, avšak oživení plodnosti nebude trvat dlouho; během pěti let, až odrodí silné ročníky žen sedmdesátých let, začne počet narozených opět klesat. Průměrný věk matek vzrostl proti roku 2006 o dvě desetiny roku na 29,1 let, průměrný věk matky při narození prvního dítěte na 27,1 roku.

Podíl **nemanželsky narozených** dětí zůstává na vysoké úrovni: ve sledovaném období se 34,4 % všech živě narozených narodilo nevdaným matkám, z dětí prvního pořadí to bylo dokonce 43,9 %. Z celkového počtu 29 698 dětí živě narozených mimo manželství nebyly u 8,4 tisíc dětí (9,7 % ze všech živě narozených) uvedeny údaje o otci.

V 1. až 3. čtvrtletí roku 2007 **zemřelo** 76,6 tisíce osob, o 1,8 tisíce méně než ve stejném období roku 2006. Kojenecká úmrtnost činila 3,0 zemřelých kojenců na 1000 živě narozených dětí. Od letošního roku je v Hlášení o úmrtí nově uváděno místo, kde k úmrtí došlo. Během ledna až září bylo zaznamenáno 17 % úmrtí v domácím prostředí, 61 % v nemocnici, 8 % v léčebném ústavu a 5 % v sociálních zařízeních (domovy důchodců).

Počet uzavřených **sňatků** byl ovlivněn atraktivním datem 7. 7. 2007, kdy se podle předběžných údajů uskutečnilo 4 382 svateb, měsíční počet za červenec tak poprvé od června roku 1989 přesáhl hranici 10 tisíc (10 663). V dalších dvou měsících sice došlo k mírnému kompenzačnímu poklesu, přesto však celkový počet sňatků za prvních devět měsíců letošního roku činil 48,1 tisíce, o 3,3 tisíce více než ve stejném období roku předchozího. Obliba sňatků se tedy letos zvýšila, avšak až budoucí vývoj ukáže, zda šlo o přechodný či déle trvající jev.

Počet **rozvodů** za první tři čtvrtletí dosáhl 23,2 tisíce, což byl počet srovnatelný s loňským rokem. Definitivní počet rozvodů však bude pravděpodobně mírně vyšší než v loňském roce, neboť od letošního roku jsou hlášení o rozvodech tříděna podle datumu nabytí právní moci a definitivní počet se tak zvýší ve srovnání s předběžným řádově o 2 tisíce.

Počet **umělých přerušení těhotenství** provedených v lednu až září 2007 byl o 142 nižší než v roce minulém. Z celkového počtu 30 385 potratů připadlo 62 % na umělá přerušení těhotenství (18 965), jejichž absolutní počet i podíl nadále mírně klesá. Naopak počet i zastoupení **samovolných potratů** (10 391) a ukončení mimoděložních těhotenství (1 029) v posledních dvou letech zvolna roste.

Evidence **zahraniční migrace** zaznamenala za uplynulé období 66,9 tisíce přistěhovalých a 14,5 tisíce vystěhovalých osob. Ve srovnání s předchozími lety se dále zvýšil počet přistěhovalých a zároveň snížil počet vystěhovalých. V důsledku toho registrovanou zahraniční migraci v České republice přibýlo jen za první tři čtvrtletí 52,4 tisíce obyvatel, což je dvakrát více než za srovnatelné období roku 2006. Nejvíce přitom přibýlo občanů Ukrajiny (20,7 tisíc osob), další významnou skupinou migrantů jsou tradičně Slováci (7,3 tis.) a občané Vietnamu (6,1 tis.). Podle údajů Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ministerstva vnitra ČR bylo v České republice evidováno k 30. 9. 2007 celkem 376 210 cizinců, kteří tvořili 3,6 % populace ČR.

Tab. 1 Pohyb obyvatelstva v České republice v 1. až 3. čtvrtletí 2006 a 2007

Ukazatel	Počet absolutně		Počet na 1 000 obyvatel	
	2006	2007 ^{p)}	2006	2007 ^{p)}
Sňatky	44 809	48 132	5,8	6,2
Rozvody	23 560	23 209	3,1	3,0
Živě narození	80 052	86 358	10,4	11,2
Zemřelí	78 375	76 551	10,2	9,9
z toho do 1 roku*)	254	256	3,2	3,0
Potraty celkem	29 848	30 385	3,9	3,9
umělá přerušení těhotenství	19 107	18 965	2,5	2,5
Přistěhovalí	50 131	66 889	6,5	8,7
Vystěhovalí	24 438	14 513	3,2	1,9
Přirozený přírůstek	1 677	9 807	0,2	1,3
Přírůstek stěhováním	25 693	52 376	3,3	6,8
Celkový přírůstek	27 370	62 183	3,6	8,1
Počet obyvatel k 30.9.	10 278 449	10 349 372	x	x

Poznámka: p) = předběžné údaje

*) = na 1000 živě narozených dětí